

Halvårsrapport 2017

Pensionskassen PenSam | CVR-nr. 24 25 55 49 | Hjemsted Farum

Indholdsfortegnelse

Udvalgte hoved- og nøgletal	2
Ledelsesberetning	3
Halvårsregnskabet	
Ledelsespåtegning	5
Resultatopgørelse	6
Balance	7
Egenkapitalopgørelse	9
Noter	10

Udvalgte hoved- og nøgletal

Resultatopgørelse i mio. kr.	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Pensionsydelser f.e.r. (for egen regning)	-450	-478	-1.042
Investeringsafkast før pensionsafkastskat	218	1.596	1.877
Pensionsmæssige driftsomkostninger f.e.r. i alt	-12	-11	-23
Ændring i pensionshensættelser	326	-745	-437
Ændring i overskudskapital	-6	-13	20
Pensionsafkastskat	-15	-213	-241
Overført investeringsafkast	-61	-136	-154
<i>Pensionsteknisk resultat</i>	0	0	0
Egenkapitalens investeringsafkast	61	136	154
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-9	-22	-24
<i>Periodens resultat / Periodens totalindkomst</i>	52	114	130
Balance i mio. kr.	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Hensættelser til pensions- og investeringskontrakter i alt	20.775	21.575	21.296
Overskudskapital	522	552	518
Egenkapital, i alt	4.038	3.970	3.986
Aktiver, i alt	27.055	31.910	28.100
Nøgletal i pct.	30.06.2017	30.06.2016	31.12.2016
Afkastprocent	0,6	7,0	8,3
Omkostninger pr. medlem i kr.	255	219	472
Solvensdækning	269	198	215
Egenkapitalforrentning efter skat	1,3	2,9	3,3

Ledelsesberetning

Indledning

Pensionskassens primære målsætning er at sikre de bedst mulige pensionsydelse til medlemmerne. Fokus er derfor på det bedst mulige investeringsafkast indenfor risikorammerne og en effektiv pensionsadministration.

Et væsentligt element er etablering af en brancheløsning hos KMD der sikrer en effektiv IT-understøttelse, og tilsvarende at IT-driften håndteres robust og sikkert. Som planlagt er IT-driften samlet hos KMD ved udgangen af første halvår 2017.

Afkastet blev på 0,9% og afspejler valget af en diversificeret investeringsportefølje og at udviklingen på de finansielle markeder, var præget af stigende aktiekurser, en svækkelse af den amerikanske dollar samt et svagt stigende renteniveau.

Resultat

Periodens resultat

Periodens resultat før skat udgør 61 mio. kr. mod 136 mio. kr. for samme periode sidste år.

Faldet i periodens resultat skyldes et lavere afkast af egenkapitalens investeringsaktiver sammenholdt med samme periode sidste år.

Resultatet er i overensstemmelse med forventningerne og anses som tilfredsstillende.

Realiseret resultat

Det realiserede resultat udgør 369 mio. kr., som er fordelt med og 308 mio. kr. til medlemmerne og 61 mio. kr. til egenkapitalen.

De 308 mio. kr. til medlemmerne er fordelt med 300 mio. kr. til de kollektive bonuspotentialer og 8 mio. kr. til overskudskapital.

Egenkapitalen og overskudskapitalen har i perioden dækket underskud i kontributionsgrupperne for sygehjælpere m.fl. og portører. Denne tabsdækning udgør 13,6 mio. kr.

Egenkapitalen og overskudskapitalen har pr. 30. juni 2017 skyggekonti på 4,4 mio. kr., hvilket er uændret i forhold til ultimo 2016. Skyggekontiene forventes nedskrevet med en femtedel pr. 31.12.2017.

Pensionsydelser og omkostninger

Pensionsydelser

Der er udbetalt pensionsydelser for 450 mio. kr., hvilket er et fald på 28 mio. kr. i forhold til samme periode sidste år.

Omkostninger

Administrationsomkostningerne udgør 12 mio. kr. pr. 30. juni 2017.

De gennemsnitlige omkostninger pr. medlem udgør 255 kr. for første halvår 2017 mod 219 kr. for samme periode sidste år.

Pensionshensættelser

Pensionshensættelserne er faldet med 522 mio. kr. i første halvår 2017 til 20.775 mio. kr.

De kollektive bonuspotentialer udgør 2.193 mio. kr. pr. 30. juni 2017 og er steget med 112 mio. kr. i forhold til ultimo 2016.

Solvens- og kapitalgrundlag

Solvenskapitalkravet beregnes efter standardmodellen under Solvens II og en partiel intern model for levetid.

Specifikation af solvenskapitalkravet	1. halvår	
Mio. kr.	2017	2016
Risiko for længere levetid	625,5	652,0
Øvrige risici	42,9	136,0
Forsikrings- og omkostningsrisici, i alt	668,4	696,2
Markeds- og modpartsrisici, i alt	3.326,3	3.443,6
Operationelle og strategiske risici, i alt	92,0	94,2
Samlede risici	4.086,8	4.248,9
Diversifikation	-450,2	-470,6
Samlet tabspotentiale	3.636,6	3.778,3
Dækning af bonuspotentialer	-1.938,8	-1.687,3
Solvenskapitalkrav	1.697,7	2.091,0
Solvensdækning i %	268,5%	215,3%

Solvenskapitalgrundlaget består af pensionskassens egenkapital og overskudskapital og udgør 4.559 mio.kr. svarende til en solvensdækning på 268,5%. Solvensdækningen udgjorde 215,3% ultimo 2016.

Investeringsvirksomhed

Investeringsafkast

Der er opnået et afkast på 218 mio. kr. før pensionsafkastskat, svarende til 0,9%.

Afkastet er i overensstemmelse med de positive forventninger, der var til markederne for risikofyldte aktiver fra årets start. Det er særligt børsnoterede aktier, der har bidraget positivt til afkastet.

Valutakursreguleringer har haft en negativ effekt på afkastet, hvilket i væsentligt omfang skyldes en svækkelse af den amerikanske dollar. Hovedparten af valutarisikoen har dog været afdækket.

Det stigende renteniveau i første halvår 2017 har endvidere påvirket afkastet i form af negative kursreguleringer.

I nedenstående tabel ses afkastet samt aktivfordelingen på de enkelte aktivklasser.

Investeringsafkast og aktivfordeling pr. 30. juni 2017	Afkast	Vægt i porteføljen
Investment grade obligationer	-0,1%	46,5%
Emerging Markets obligationer	-1,4%	10,2%
High yield obligationer	-1,1%	8,6%
Børsnoterede aktier	4,2%	12,3%
Alternative investeringer	1,1%	22,4%
Investeringsaktiver i alt	0,4%	100,0%
Basisafdækning	-1,1%	-
Valutaafdækning	1,8%	-
Strategiske investeringer	-0,9%	-
Investeringsafkast, i alt	0,9%	-
Afkastprocent (Officielt nøgletal)	0,6%	

Afkast i kontributionsgrupperne

Pensionskassen har tre kontributionsgrupper opdelt på medlemsgrupperne:

- sygehjælpere, beskæftigelsesvejledere, plejere og plejehjemsassistenter
- portører
- trafikfunktionærer og amtsvejrmænd m.fl.

Der er fastsat en særskilt investeringsstrategi for hver kontributionsgruppe, som afspejler kapitalforholdene i de enkelte grupper.

I nedenstående oversigt ses afkastet inkl. afdækning i de enkelte kontributionsgrupper for perioden.

Investeringsafkast før skat	1. halvår 2017	1. halvår 2016
Sygehjælpere m.fl.	0,8%	7,1%
Portører	1,1%	7,0%
Trafikfunktionærer og vejramtsmænd m. fl.	1,3%	7,2%

Øvrige forhold

Usikkerhed ved indregning og måling

Ved udarbejdelse af års- og halvårsrapporter foretages der i forbindelse med indregning og måling af visse regnskabsposter en vurdering, som omfatter skøn, som er behæftet med en vis usikkerhed.

Ledelsens skøn og vurderinger vedrørende fremtidige begivenheder har indvirkning på indregning og måling af visse aktiver og forpligtelser og dermed resultatet i året og i de kommende år.

De områder der især er forbundet med skøn, er måling af dagsværdi af unoterede finansielle instrumenter samt forpligtelser vedrørende forsikringskontrakter. Områderne er de samme som ved udarbejdelse af årsrapporten for 2016.

Der er redegjort for dette i noten om anvendt regnskabspraksis i årsrapporten for 2016, hvortil der henvises.

Risikooplysninger

Der henvises til beskrivelse i årsrapporten for 2016, note 25 side 46-47.

Begivenheder efter balancedagen

Der er i tiden fra den 30. juni 2017 til halvårsrapportens underskrivelse ikke indtruffet forhold, som efter ledelsens opfattelse har væsentlig påvirkning på pensionskassens økonomiske stilling.

Forventninger til hele 2017

Der forventes fortsat en tilfredsstillende udvikling i det samlede pensionstekniske resultat samt det regnskabsmæssige resultat som helhed.

De løbende pensionsudbetalinger forventes i 2017 at være svagt stigende i lighed med de tidligere år.

Resultatet for 2017 vil være påvirket af udviklingen på de finansielle markeder. Det er forventningen, at investeringsafkastet for 2017 vil være positivt men på et beskedent niveau i forhold til tidligere år.

Ledespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt halvårsrapporten for 2017 for Pensionskassen PenSam.

Der er ikke foretaget revision eller review af halvårsrapporten.

Halvårsrapporten aflægges i overensstemmelse med Lov om finansiell virksomhed.

Det er vores opfattelse, at halvårsrapporten giver et retvisende billede af koncernens og pensionskassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 30. juni 2017 samt af resultatet af koncernens og pensionskassens aktiviteter for første halvår 2017.

Endvidere er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og pensionskassens aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og pensionskassen kan påvirkes af.

Farum, den 28. august 2017

Direktion

Torsten Fels

Bestyrelse

Jess V. Laursen, formand

Cato Baldvinsson

Palle Nielsen

Dennis Kristensen, næstformand

Inge Beicher

Resultatopgørelse

1. januar – 30. juni

I t. kr.

Note	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	30.06.2016	30.06.2017	30.06.2016
Afgivne forsikringspræmier	0	0	0	0
<i>Medlemsbidrag for egen regning i alt</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Indtægter fra tilknyttede virksomheder	658	3.472	0	0
Indtægter fra associerede virksomheder	95.655	160.228	95.655	160.228
Indtægter af investeringsejendomme	30.760	27.103	31.436	30.583
Renteindtægter og udbytter mv.	257.724	302.209	257.730	302.212
Kursreguleringer	-151.496	1.118.656	-151.496	1.118.657
Renteudgifter	-1.033	-720	-1.180	-732
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed	-14.074	-14.624	-14.074	-14.624
<i>Investeringsafkast, i alt</i>	<i>218.194</i>	<i>1.596.324</i>	<i>218.070</i>	<i>1.596.324</i>
Pensionsafkastskat	-15.499	-212.813	-15.499	-212.813
Udbetalte ydelser	-450.481	-478.277	-450.481	-478.277
<i>Pensionsydelse for egen regning, i alt</i>	<i>-450.481</i>	<i>-478.277</i>	<i>-450.481</i>	<i>-478.277</i>
Ændring i pensionshensættelser	326.389	-744.713	326.389	-744.713
<i>Ændring i pensionshensættelser for egen regning, i alt</i>	<i>326.389</i>	<i>-744.713</i>	<i>326.389</i>	<i>-744.713</i>
Ændring i overskudskapital	-5.507	-13.310	-5.507	-13.310
Administrationsomkostninger	-12.354	-10.788	-12.354	-10.788
<i>Pensionsmæssige driftsomkostninger for egen regning, i alt</i>	<i>-12.354</i>	<i>-10.788</i>	<i>-12.354</i>	<i>-10.788</i>
Overført investeringsafkast	-60.742	-136.423	-60.742	-136.423
Pensionsteknisk resultat	0	0	-124	0
Egenkapitalens investeringsafkast	60.742	136.423	60.742	136.423
Resultat før skat	60.742	136.423	60.618	136.423
Pensionsafkastskat for egenkapitalen	-9.294	-22.223	-9.294	-22.223
Minoritetsinteressers andel af driftsoverskud	0	0	124	0
Periodens resultat	51.448	114.200	51.448	114.200
Totalindkomstopgørelse				
Periodens resultat	51.448	114.200	51.448	114.200
Anden totalindkomst	0	0	0	0
Periodens totalindkomst	51.448	114.200	51.448	114.200

Balance pr. 30. juni

Aktiver

I t. kr.

Note	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
Driftsmidler	548	556	548	556
Materielle aktiver, i alt	548	556	548	556
<i>Investerings ejendomme</i>	<i>979.341</i>	<i>1.670.926</i>	<i>1.097.801</i>	<i>1.808.979</i>
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	127.034	153.631	0	0
Kapitalandele i associerede virksomheder	8.595.908	8.654.822	8.595.908	8.654.822
<i>Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt</i>	<i>8.722.942</i>	<i>8.808.453</i>	<i>8.595.908</i>	<i>8.654.822</i>
Kapitalandele	3.010.710	3.083.923	3.010.710	3.083.923
Obligationer	11.450.998	12.067.163	11.450.998	12.067.163
Pantesikrede udlån	106	106	106	106
Andre udlån	15.161	12.701	15.161	12.701
Afledte finansielle instrumenter	2.259.240	2.042.549	2.259.240	2.042.549
<i>Andre finansielle investeringsaktiver, i alt</i>	<i>16.736.215</i>	<i>17.206.442</i>	<i>16.736.215</i>	<i>17.206.442</i>
Investeringsaktiver, i alt	26.438.498	27.685.821	26.429.924	27.670.243
Tilgodehavender hos PenSam Liv	99.865	63.312	99.865	63.312
Andre tilgodehavender	53.194	15.739	55.979	16.102
Tilgodehavender, i alt	153.059	79.051	155.844	79.414
Tilgodehavende pensionsafkastskat	29.689	8.622	29.689	8.622
Likvide beholdninger	99.778	111.314	124.926	151.937
Andre aktiver, i alt	129.467	119.936	154.615	160.559
Tilgodehavende renter samt optjent leje	233.572	144.920	233.572	144.920
Andre periodeafgrænsningsposter	100.050	69.646	100.050	69.646
Periodeafgrænsningsposter, i alt	333.622	214.566	333.622	214.566
Aktiver, i alt	27.055.194	28.099.930	27.074.553	28.125.338

Balance pr. 30. juni

Passiver

I t. kr.

Note	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
Overført overskud	4.037.883	3.986.435	4.037.883	3.986.435
Minoritetsinteresser	0	0	6.912	10.693
Egenkapital, i alt	4.037.883	3.986.435	4.044.795	3.997.128
Overskudskapital	521.639	517.724	521.639	517.724
Ansvarlig lånekapital, i alt	521.639	517.724	521.639	517.724
3 Pensionshensættelser	20.774.658	21.296.140	20.774.658	21.296.140
Hensættelser til pensions- og investeringskontrakter, i alt	20.774.658	21.296.140	20.774.658	21.296.140
Gæld til kreditinstitutter	984.008	0	984.008	43
Pensionsafkastskat	0	16.867	0	16.867
Anden gæld	736.987	2.282.764	749.434	2.297.436
Gæld, i alt	1.720.995	2.299.631	1.733.442	2.314.346
Andre periodeafgrænsningsposter	19	0	19	0
Periodeafgrænsningsposter, i alt	19	0	19	0
Passiver, i alt	27.055.194	28.099.930	27.074.553	28.125.338

1 Anvendt regnskabspraksis

2 Fordeling af det realiserede resultat

3 Pensionshensættelser

Egenkapitaloppgørelse

I t. kr.

Egenkapital	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
<i>Saldo primo</i>	3.986.435	3.856.006	3.986.435	3.856.006
<i>Årets resultat</i>	51.448	130.429	51.448	130.429
<i>Anden totalindkomst</i>	0	0	0	0
<i>Årets totalindkomst</i>	51.448	130.429	51.448	130.429
<i>Minoritetsinteresser</i>	0	0	6.912	10.693
Saldo ultimo	4.037.883	3.986.435	4.044.795	3.997.128

Noter

I t. kr.

NOTE 1

Anvendt regnskabspraksis

Halvårsrapporten for Pensionskassen PenSam er aflagt i overensstemmelse med reglerne i Lov om finansiel virksomhed og Finanstilsynets bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringselskaber og tværgående pensionskasser (Regnskabsbekendtgørelsen).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2016 hvortil der henvises.

NOTE 2

Fordeling af det realiserede resultat	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	30.06.2016	30.06.2017	30.06.2016
Realiseret resultat, jf. kontributionsbekendtgørelsen	368.819	433.563	-	-
Kollektivt bonuspotentiale	300.239	278.232	-	-
Overskudskapital	7.839	18.908	-	-
<i>I alt til de forsikrede</i>	<i>308.078</i>	<i>297.140</i>	-	-
Egenkapitalen	60.742	136.423	-	-
<i>Fordelt, i alt</i>	<i>368.820</i>	<i>433.563</i>	-	-

Pensionskassen har anmeldt en risikoforrentningsregel, hvor der ikke fordeles risikoforrentning til basiskapitalen.

Fordeling af realiseret resultat

Rentegruppe

Kollektivt bonuspotentiale	309.273	282.363	-	-
Overskudskapital	9.391	18.908	-	-
<i>I alt til medlemmerne</i>	<i>318.664</i>	<i>301.271</i>	-	-

Risikogrube

Kollektivt bonuspotentiale	-10.295	-3.432	-	-
Overskudskapital	0	0	-	-
<i>I alt til medlemmerne</i>	<i>-10.295</i>	<i>-3.432</i>	-	-

Omkostningsgruppe

Kollektivt bonuspotentiale	1.261	-699	-	-
Overskudskapital	-1.552	0	-	-
<i>I alt til medlemmerne</i>	<i>-291</i>	<i>-699</i>	-	-

NOTE 3	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
Pensionshensættelser				
Pensionshensættelser, primo	21.296.140	20.705.700	21.296.140	20.705.700
Kollektivt Bonuspotentiale, primo	-2.080.854	-1.576.444	-2.080.854	-1.576.444
Akkumuleret værdiregulering, primo	-7.013.590	-6.638.567	-7.013.590	-6.638.567
<i>Retrospektive hensættelser, primo</i>	<i>12.201.696</i>	<i>12.490.689</i>	<i>12.201.696</i>	<i>12.490.689</i>
Rentetilskrivning	285.896	686.775	285.896	686.775
Tilbageholdt PAL vedr. året	41.736	-1.003.834	41.736	-1.003.834
Betalt PAL vedr. tidligere år	-98.562	98.562	-98.562	98.562
Pensionsydelse	-449.149	-85.187	-449.149	-85.187
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-33	-83	-33	-83
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-16.380	12.573	-16.380	12.573
Andet	1.080	2.201	1.080	2.201
<i>Retrospektive hensættelser, ultimo</i>	<i>11.966.284</i>	<i>12.201.696</i>	<i>11.966.284</i>	<i>12.201.696</i>
Brutto akkumuleret værdiregulering, ultimo	6.615.120	7.013.590	6.615.120	7.013.590
Netto akkumuleret værdiregulering, ultimo	6.615.120	7.013.590	6.615.120	7.013.590
Kollektivt bonuspotentiale, ultimo	2.193.254	2.080.854	2.193.254	2.080.854
<i>Saldo ultimo</i>	<i>20.774.658</i>	<i>21.296.140</i>	<i>20.774.658</i>	<i>21.296.140</i>

NOTE 3 (FORTSAT)

Pensionshensættelser	Pensionskassen		Koncernen	
	30.06.2017	31.12.2016	30.06.2017	31.12.2016
Fordelingen af pensionshensættelser:				
Rentegruppe - pensionskassen for sygehjælpere m.fl.				
Garanterede ydelser	16.695.055	17.239.272	16.695.055	17.239.272
Kollektivt bonuspotentiale - rente	1.585.633	1.507.526	1.585.633	1.507.526
Kollektivt bonuspotentiale - risiko	224.366	211.832	224.366	211.832
Kollektivt bonuspotentiale - omkostning	1.903	3.567	1.903	3.567
Risikomargen	68.700	86.757	68.700	86.757
<i>Pensionskassen for sygehjælpere m.fl. i alt</i>	<i>18.575.657</i>	<i>19.048.954</i>	<i>18.575.657</i>	<i>19.048.954</i>
Rentegruppe - pensionskassen for portører m.fl.				
Garanterede ydelser	1.344.192	1.397.853	1.344.192	1.397.853
Kollektivt bonuspotentiale - rente	250.933	233.495	250.933	233.495
Kollektivt bonuspotentiale - risiko	38.878	35.979	38.878	35.979
Kollektivt bonuspotentiale - omkostning	175	328	175	328
Risikomargen	5.720	6.851	5.720	6.851
<i>Pensionskassen for portører m.fl. i alt</i>	<i>1.639.898</i>	<i>1.674.505</i>	<i>1.639.898</i>	<i>1.674.505</i>
Rentegruppe - pensionskassen for trafikfunktionærer m.fl.				
Garanterede ydelser	465.852	482.202	465.852	482.202
Kollektivt bonuspotentiale - rente	72.957	69.847	72.957	69.847
Kollektivt bonuspotentiale - risiko	16.590	15.643	16.590	15.643
Kollektivt bonuspotentiale - omkostning	1.820	2.637	1.820	2.637
Risikomargen	1.886	2.351	1.886	2.351
<i>Pensionskassen for trafikfunktionærer m.fl. i alt</i>	<i>559.105</i>	<i>572.680</i>	<i>559.105</i>	<i>572.680</i>
Afkastprocent pr. rentegruppe				
Pensionskassen for sygehjælpere m.fl.	0,6%	8,2%	0,6%	8,2%
Pensionskassen for portører m.fl.	1,0%	9,7%	1,0%	9,7%
Pensionskassen for trafikfunktionærer m.fl.	1,0%	8,1%	1,0%	8,1%
Bonusgrad pr. rentegruppe				
Pensionskassen for sygehjælpere m.fl.	17,2%	14,7%	17,2%	14,7%
Pensionskassen for portører m.fl.	31,3%	28,1%	31,3%	28,1%
Pensionskassen for trafikfunktionærer m.fl.	30,6%	27,8%	30,6%	27,8%
Omkostningsresultat i %	-0,1%	-0,1%	-0,1%	-0,1%
Omkostningsresultat i t. kr.	-12.321	-23.081	-12.321	-23.081
Kollektivt bonuspotentiale, omkostning, i t. kr.	3.898	6.531	3.898	6.531
Risikoresultat i %	0,1%	-0,1%	0,1%	-0,1%
Risikoresultat i t. kr.	16.380	-12.573	16.380	-12.573
Kollektivt bonuspotentiale, risiko i t. kr.	279.834	263.454	279.834	263.454
Forrentning af kundemidler efter omkostninger før skat	0,1%	7,9%	0,1%	7,9%